

ÇİMENTO SEKTÖR NOTU

1. Dünya Çimento Sektörü

Dünya çimento üretimi 2008 yılında da artışını sürdürmüş ve 2007 yılında 2,79 milyar ton olan üretim yaklaşık %1,2 artışla 2,83 milyar tona ulaşmıştır. 1998 yılında 511 milyon ton olan Çin'in üretimi son 10 yılda yaklaşık %153 artış göstermiştir. Çin dışında dünyanın geri kalan kısmında ise üretim 1998 yılında 990 milyon ton iken 2008 yılına gelindiğinde %48 artışla 1,47 milyar tona ulaşmıştır.

2008 yılında da dünyanın en büyük çimento üreticisi olan ülke toplam üretimden aldığı %49 pay ve 1,4 milyar ton üretim ile Çin olmuştur. Çin'i sırasıyla 186 milyon ton ile Hindistan, 88 milyon ton ile ABD, 68 milyon ton ile Japonya, 55 milyon ton ile G.Kore ve 54 milyon ton ile Rusya Federasyonu takip etmektedir. 2008 yılında Türkiye 51,4 milyon ton üretim ile dünya sıralamasında 6. sırada yer almıştır.

2008 yılı dünya çimento tüketiminde de üretimde olduğu gibi Çin 1,4 milyar ton tüketim ile ilk sırada yer almaktadır. Çin'i sırasıyla 181 milyon ton ile Hindistan, 97 milyon ton ile ABD, 60 milyon ton ile Rusya Federasyonu, 51 milyon ton ile Japonya ve 51 milyon ton ile Brezilya takip etmektedir. Türkiye 41 milyon ton çimento tüketimi ile dünya sıralamasında 11. sırada yer almaktadır.

Dünya klinker ve çimento ticareti 2008 yılında geçen yıla oranla %6 azalarak 164 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam toplam dünya üretiminin %6'sına eşittir. Dünya çimento üretiminin %94'ünü iç tüketim, %6'sını ise ticaret oluşturmaktadır.

2008 yılında Çin, 26 milyon ton ihracat ile dünya çimento sektörü ihracatında ilk sırada yer almaktadır. Çin'i sırasıyla Tayland (15,6 milyon ton), Türkiye (12,5 milyon ton), Japonya (10,9 milyon ton), Pakistan (9,2 milyon ton), Almanya (8,3 milyon ton), Tayvan (7,7 milyon ton), Güney Kore (6,5 milyon ton), Hindistan (5,6 milyon ton) ve Endonezya (4,9 milyon ton) takip etmektedir.

2008 yılı dünya çimento sektörü ithalatında ise ABD 11,5 milyon ton ithalat ile ilk sırada yer almaktadır. ABD'yi sırasıyla Rusya (7,9 milyon ton), İspanya (7,2 milyon ton), BAE (5,7 milyon ton), Fransa (4,2 milyon ton), İtalya (3,4 milyon ton), Tayvan (2,3 milyon ton), Malezya (2,1 milyon ton), İngiltere (2,1 milyon ton) ve G.Kore (1,9 milyon ton) takip etmektedir.

Dünyanın önde gelen çimento firmaları Lafarge, Holcim, Heidelberg Cement, Cemex, Italcementi ve Buzzi Unicem olarak sıralanabilir.

Tablo 1. Satış ve Kapasite Miktarlarına Göre Başlıca Çimento Firmaları (Milyon Ton)

Firma	Satış	Kapasite
Lafarge	35,9	29,0
Holcim	30,0	28,7
Heidelberg Cement	32,8	29,5
Cemex	35,1	30,4
Italcementi	38,8	32,8
Buzzi Unicem	42,8	36,4

Kaynak: Global Cement Report 8th Edition-World Cement Overview

2. Türk Çimento Sektörü

Tablo 2: Türkiye'nin Çimento ve Klinker Üretimi (Milyon Ton)

Yıl	Çimento	Klinker
2000	35,9	29,0
2001	30,0	28,7
2002	32,8	29,5
2003	35,1	30,4
2004	38,8	32,8
2005	42,8	36,4
2006	47,4	38,2
2007	49,3	41,6
2008	51,4	44,7
2009	53,9	46,2

Kaynak: Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği

2008 yılında 51,4 milyon ton olan Türkiye'nin çimento üretimi 2009 yılında %4,9 artarak 53,9 milyon tona ulaşmıştır. 2008 yılında 44,7 milyon ton olan klinker üretimi ise %3,4 artarak 2009 yılında 46,2 milyon tona ulaşmıştır. İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre, 2009 yılında çimento sektörü ihracatı bir önceki yıla göre miktar bazında %51, değer bazında ise %6 artarak 20,5 milyon ton ve 1,2 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Ekonomik kriz ortamına rağmen sektörün ihracatta kaydettiği artış başarı olarak nitelendirilebilir. 2009 yılı klinker ihracatı ise bir önceki yıla göre miktar bazında %54 artmış, değer bazında ise %1 azalarak 3,8 milyon ton ve 167 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılı çimento sektörü ihracatının %14'ünü klinker, %86'sını çimento oluşturmaktadır. 2009 yılında Türk Çimento Sektörü'nün en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler incelendiğinde; klinkerde İtalya, İspanya, Gana, Suriye ve Mısır; çimentoda ise Irak, Rusya Federasyonu, Mısır, Libya ve İtalya'nın ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3 : TÜRKİYE GENELİ ÇİMENTO SEKTÖRÜ İHRACATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI

(2008 ve 2009 Yılları Ocak-Aralık Dönemi)

Ülke	2008 YILI		2009 YILI		(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
IRAK	2.263.026.299	191.990.614	4.013.333.758	290.543.535	77,3	51,3
SURİYE	1.522.548.360	116.231.351	2.681.390.676	165.466.173	76,1	42,4
İTALYA	809.327.950	56.436.074	2.245.953.900	104.859.269	177,5	85,8
MISIR	39.002.007	2.585.436	1.366.062.264	79.165.386	-	-
LİBYA	69.842.689	5.979.411	1.216.573.916	64.278.877	-	-
İSPANYA	398.343.930	27.635.900	912.539.950	45.411.614	129,1	64,3
ANTALYA SER. BÖL.	829.403.176	70.342.477	821.818.602	45.325.760	-0,9	-35,6
İSRAIL	287.193.800	23.559.635	606.245.400	37.919.873	111,1	61,0
NIJERYA	105.734.000	5.962.684	787.870.058	35.031.850	645,1	487,5
BULGARİSTAN	41.431.911	3.650.026	487.687.591	31.618.271	-	-
RUSYA FED.	3.037.034.342	305.549.646	504.945.015	27.465.313	-83,4	-91,0
AZERBAYCAN	869.244.147	72.690.068	303.483.659	20.533.767	-65,1	-71,8
MERSİN SER. BÖL.	310.374.670	30.363.824	222.341.700	20.248.148	-28,4	-33,3
GANA	305.515.000	15.336.025	524.250.000	20.142.581	71,6	31,3
FRANSA	335.957.543	26.922.647	240.482.819	18.979.332	-28,4	-29,5
GÜRCİSTAN	483.536.129	37.947.013	344.332.758	18.606.782	-28,8	-51,0
SUDAN	117.100.310	9.726.736	389.328.319	17.821.966	232,5	83,2
ANGOLA	120.021.000	8.176.047	247.992.000	14.732.973	106,6	80,2
KAMERUN	18.135.000	1.217.705	258.529.500	14.632.270	-	-
KKTC	259.918.947	17.257.828	237.547.523	12.284.433	-8,6	-28,8
DİĞER	1.399.368.403	107.544.357	2.110.519.383	123.742.986	50,8	15,1
TOPLAM	13.622.059.611	1.137.105.504	20.523.228.792	1.208.811.158	50,7	6,3

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

**Tablo 4: TÜRKİYE GENELİ KLİNKER İHRACATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI
(2008 ve 2009 Yılları Ocak-Aralık Dönemi)**

Ülke	2008 YILI		2009 YILI		(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
İTALYA	543.000.300	37.050.467	1.164.681.900	47.804.094	114,5	29,0
İSPANYA	180.160.000	11.021.800	575.812.000	27.696.445	219,6	151,3
GANA	305.500.000	15.334.975	524.250.000	20.142.581	71,6	31,4
SURIYE	0	0	285.448.150	14.273.945	-	-
MISIR	30.000.000	2.107.500	260.800.000	10.914.000	769,3	417,9
GÜRCİSTAN	377.814.560	27.315.014	133.567.700	5.935.624	-64,6	-78,3
NIJERYA	0	0	126.500.000	5.039.500	-	-
SUUDI ARABİSTAN	32.206.000	3.101.910	54.276.000	4.590.420	68,5	48,0
KAMERUN	18.000.000	1.206.000	109.493.000	4.364.713	508,3	261,9
MORİTANYA	31.300.000	2.191.000	96.000.000	3.958.500	206,7	80,7
SUDAN	20.000	959.926	65.100.000	3.012.725	-	-
KKTC	24.100.000	1.960.800	65.150.193	2.802.880	170,3	42,9
FİLDİŞİ SAHİLİ	0	0	67.890.000	2.697.570	-	-
PORTEKİZ	0	0	42.700.000	1.809.500	-	-
BREZİLYA	35.000.000	1.900.500	38.500.000	1.771.000	10,0	-6,8
SENEGAL	0	0	38.500.000	1.501.500	-	-
TUNUS	0	0	30.000.000	1.386.374	-	-
BENİN	65.500.000	3.331.598	35.000.000	1.323.000	-46,6	-60,3
İSVİÇRE	70.100.000	4.276.100	25.000.000	1.025.000	-64,3	-76,0
EKVATOR GİNESİ	0	0	23.000.000	874.000	-	-
DİĞER	783.846.181	55.699.973	75.516.525	3.676.644	-90,4	-93,4
TOPLAM	2.496.547.041	167.457.563	3.837.185.468	166.600.014	53,7	-0,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

**Tablo 5: TÜRKİYE GENELİ ÇİMENTO İHRACATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI
(2008 ve 2009 Yılları Ocak-Aralık Dönemi)**

Ülke	2008 YILI		2009 YILI		(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
İRAK	2.263.026.149	191.990.528	4.013.333.758	290.543.535	77,3	51,3
SURİYE	1.522.548.360	116.231.351	2.395.942.526	151.192.229	57,4	30,1
MİSİR	9.002.007	477.936	1.105.262.264	68.251.386	-	-
LİBYA	69.842.689	5.979.411	1.216.573.916	64.278.877	-	-
İTALYA	266.327.650	19.385.606	1.081.272.000	57.055.175	306,0	194,3
ANTALYA SERBEST BÖL.	829.403.176	70.342.477	821.818.602	45.325.760	-0,9	-35,6
İSRAIL	287.193.800	23.559.635	606.245.400	37.919.873	111,1	61,0
BULGARİSTAN	9.868.911	894.382	481.687.591	31.072.068	-	-
NIJERYA	105.734.000	5.962.684	661.370.058	29.992.350	525,5	403,0
RUSYA FEDERASYONU	3.024.782.841	304.283.494	495.845.015	27.095.535	-83,6	-91,1
MERSİN SERBEST BÖLGE	301.324.670	29.338.907	222.341.700	20.248.148	-26,2	-31,0
AZERBAYCAN	481.144.097	45.908.834	290.033.659	19.927.567	-39,7	-56,6
FRANSA	335.957.543	26.922.647	235.082.819	18.730.932	-30,0	-30,4
İSPANYA	218.183.930	16.614.100	336.727.950	17.715.169	54,3	6,6
SUDAN	117.080.310	8.766.810	324.228.319	14.809.241	176,9	68,9
ANGOLA	120.021.000	8.176.047	247.992.000	14.732.973	106,6	80,2
GÜRCİSTAN	105.721.569	10.631.999	210.765.058	12.671.158	99,4	19,2
ROMANYA	174.810.958	12.784.969	208.820.072	10.363.095	19,5	-18,9
KAMERUN	135.000	11.705	149.036.500	10.267.557	-	-
EKVATOR GİNESİ	35.202.000	3.100.758	171.405.000	9.575.645	386,9	208,8
DİĞER	848.201.912	68.283.661	1.410.259.116	90.442.872	66,3	32,5
TOPLAM	11.125.512.570	969.647.941	16.686.043.324	1.042.211.144	50,0	7,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları